СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 167. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 21-го липня 1939. No. 167. Jersey City, N. J., Friday, July 21, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

УРЯДУВАННЯ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛІ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ. — Головна контрольна комісія У. Н. Союзу, в складі п. Дмитра Капітули, д-ра Амвросія Кібзея, адв. Омара Малицького, інж. Степана Куропася й адв. Романа Смука зачала свое урядування в понеділок, 17 липня ц. р. Контролю розпочато в місті Олифанті, Па., від оглядин дому і всіх реальностей, що належали колись до „Згоди Братств". У вівторок контрольна комісія перенесла своє урядування до головної канцелярії У. Н. Союзу в Джерзі Сити.

ДОСЛІДЖУЮТЬ СТРАЙКИ В „ДОБЛЮ ПІ ЕЙ".

ВАШИНҐТОН. — Конґресовий комітет розслідів зажадав від заряду „Доблю Пі-Ей" назвиц всіх людей, які брали активну участь у страйку та інших до нього накликали. Комітет є того переконання, що цей страйк викликали комуністичні агітатори, які мали за завдання деморалізувати робітництво, а не боротися за його добробут.

СПЕЦІЯЛЬНА СЕСІЯ НА ВИПАДОК ВІЙНИ.

ВАШИНҐТОН. — Персональний секретар Рузвельта, Ерлі, заявив, що президент задумує на випадок війни скликати спеціяльну сесію конґресу, щоб таки добитись нового невтральностевого закону. „Я певний одного", говорив Ерлі", що від часу, як розійдеться конґрес, до часу, аж він зійдеться знов у січні наступного року, президент буде молитись так, як ще ніколи в житті, щоб в Европі не вибухла за той час нова кріза". Він далі говорив, що відомости з Европи вказують, що ще цього літа може там легко вибухнути війна.

Ходять слухи, що президент задумує влаштувати поїздку по цілій Америці і звернутись безпосередньо до американського загалу зо справою зміни невтральностевого закону. З другого боку, противники зміни заявляють, що коли би президент справді так поступив, то вони будуть їхати крок за кроком за ним і будуть представляти американському народові, що президент змагає до війни, якої Америці не потрібно.

ОБТИНКА ПЛАТЕНЬ НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ.

НЮ ЙОРК. — Заряд Світової Вистави оголосив, що всім своїм урядникам і робітникам, від найвищого до найнижчого, обтинає на 10% платні, а то тому, що виставa не має належних доходів. Навіть президентові Гроверові Гвейленові обтяли платню на 10%. А та платня виносила... сто тисяч долярів річно.

АМЕРИКАНСЬКА ПОЧТА ЗАРОБЛЯЄ.

ВАШИНҐТОН. — Головний почтмайстер Фарлі з задоволенням заявив, що американська почта впродовж останнього фіскального року мала чистого зарібку десять мілiонів долярів, осягаючи тим осяг за всі роки.

ВЕНДЕНБЕРҐ ІДЕ ДО ПОЛЬЩІ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Венденберґ, що є проти втручання Америки до якоїнебудь европейської війни, заявив, що вибирається до Европи, щоб на місці приглянути положення, а опісля поділитися враженнями з американським народом. Серед інших країв він відвідає також Польщу.

СУБВЕНЦІЇ НА ЕКСПОРТ ПШЕНИЦІ.

ВАШИНҐТОН. — Уряд виплатив американським експортерам пшениці в минулім році суму 25 міліонів долярів, як нагороду за близько сто міліонів бушлів пшениці, експортованої за границю. Ці нагороди покривають ріжницю цін, що є в краю, і тих, що є загранице̇ю.

ЗАГАДКОВИЙ КОРАБЕЛЬ НА ДНІ МОРЯ.

ВАШИНҐТОН. — Морська комісія, що провірює дно моря й означує підводні небезпеки для плавби, знайшла недалеко нюджерзького побережжя на дні моря загадковий корабель. У ньому нема ні назви, ні не знати, де і коли він затопився та до кого належить. Тому, що він лежить не дуже глибоко під водою й загрожує плавбі, його усунуть.

КУПЕЛІ ДЛЯ ХОРИХ НА ДИТЯЧИЙ ПАРАЛІЖ.

НЮ ЙОРК. — В „Фізішенс Гаспител" на Джексон Гайтс споряджено штучні купелі для хворих на дитячий параліж. Лікар Пелю сказав, що ті купелі мають ті прикмети, що й природні теплі джерела, а може й кращі. Та при тім він додав, що природні теплі джерела фактично мають дуже малий вплив на здоровля. Добрі сторони теплих природних джерел можна зовсім добре осягнути і в штучній купелі, в замкненім будинку.

СТРАЙК В ГАРЛЯНІ ЗАКІНЧЕНО.

ГАРЛЯН (Кентокі). — В „крівавім Гарляні" прийшло до закінчення страйку вуглекопів. Вуглекопи і власники копалень підписали обопільну умову праці, що зобовязує до літа 1941 року.

КРУЖЛЯК МІЖ СНІГАМИ.

Д-р Тома С. Полтер демонструє, на шікаґовськім моделі 45,000 фунтів кружляк між снігами для адмірала Бирда, що вибирається на полудневий бігун. Цей кружляк має нести чотирьох чоловіків і літак, що має літати над замерзлими просторами.

ВІДНАЙШЛИ МЕРТВІ ТІЛА СОВЕТСЬКИХ МОРЯКІВ.

Капітан норвежського пароплява „Капзер" повідомив радіотелеграфом, що коло совєтської морської ліхтарні „Городецька" віднайшли мертві тіла кільканацятьох совєтських моряків. Одяг моряків каже, що це була залога совєтського корабля „Пурга", за яким щез усякий слід уже зпочатку березня ц. р. На цьому кораблі була залога 200 моряків. Совєтські ледоломи та кілька літаків шукали їх кілька тижнів надаремне по водах Ледяного океану.

РАДІОВИЙ ВИСИЛЬНИК У ДОМОВИНІ.

Коли одному атенському архітектові вмерла жінка, казав він вибудувая собі недалеко порту Піреус каплицю, до якої перевезено труну з небіжкою. Сам атенський епископ супроводив похоронний похід. Затурбований вдівець дуже часто зачинявсь у каплиці та віддавався на самоті гірким думам при домовині своєї жінки. Одчак підзорлива атенська поліція перевела, підчас неприсутности архітекта, ревізію у каплиці та віднайшла домовину. На превелике здивування замісць тіла жінки архітекта знайдено у домовині заінстальований короткохвильний радіовисильник, готовий до вжитку. Від тоді поліція стежила за архітектом та небавом арештувала бідного вдівця у каплиці, в часі, коли він надавав тайні відомости для італійської розвідки.

ОСТЕРІГАЄ СОВЕТИ.

Генерал Сікорський у Варшаві доразджує Советам негайно заключити союз з Англією і Францією, інакше можуть надіятися, що Гітлер стане над їхніми границями.

ЧОРНЕ МОРЕ!

Треба доконче Англії заключити союз із Советами, бо тільки через Чорне море зможе вона достарчувати Польщі евентуально військову поміч. Таке говорять у Варшаві.

ЕКСПЛЬОЗІЯ ТРАНСФОРМАТОРА У ТРІЄСТІ.

У Трієсті наступив вибух електричного трансформатора, спричинений ударом грому. Втрати, спричинені вибухом, обчислені на 750,000 лір.

ГОРІЮЧИЙ ЛІТАК УПАВ НА ЮРБУ ГЛЯДАЧІВ.

З Квіта (Еквадор) повідомлюють: військовий літак, що намагався показати, як літає над містом Гваякілем, упав з невідомої причини й станув у полумю. Летун згинув на місці. Від експльозії збірника з бензиною згинуло 20 осіб, а кільканадцять було ранених. Експльозія спричинила крім того пожежу кількох бльоків деревляних домів. Рятункова акція була утруднена, бо не було води.

КАМЕРДИНЕР Б. ПРЕЗ. ПУАНКАРЕ КИНУВСЯ ПІД ПОЇЗД.

Камердинер б. президента французької республіки Раймунда Пуанкаре, літ 84, що перебував у захисті для старців у місцевості Мексвіл, кинувся під поїзд і згинув. Залишив лист, у якому пише, що примушений наложити на себе руку, бо не має з чого жити.

ТРАҐІЧНИЙ ВИПАДОК УРЯДОВЦЯ АМБАСАДИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕКИРИ.

Їдучий поспішним поїздом до Львова урядовець амбасади Злучених Держав у Варшаві, Вол. Гротовський, зам. у Свіджі під Варшавою, випав у невиясненних обставинах з поїзду під Сандомиром і сильно потовкся. Перевезений до Тарноберега, помер у лічниці.

11 РИБАЛОК УТОНУЛО.

11-го травня на висоті побережжя Нової Англії наступив зудар двох рибацьких кораблів. 9 рибалок урятовано, а 11 утонуло.

ДО СХІДНЬОЇ ПРУСІ НА РОБОТИ.

Через Хойниці переїхав німецький транзитовий поїзд з 700 чехами та їх родинами на роботу до Східної Прусії.

ЗА ПОШИРЮВАННЯ ФАЛЬШИВИХ ВІСТЕЙ.

За поширювання фальшивих і тривожних вістей арештували: у Станиславові різника Петра Михайлецького, а в Чернієві Василя Белея.

ЗГИНУВ ВІД СТРІЛЬБИ ҐАЄВОГО.

Ґаєвий Мих. Улак з Довгого, стрийського повіту, придержав у лісі Миколу Жижевича, якому намагався відібрати серп і мішок з травою. Прийшло до сварки і шарпанини, в якій Жижевич згинув, поцілений кулею зо стрільби Улака у шлунок.

ЗАСУД ДВОХ ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТОК ЗА КРАДІЖ.

На однім польськім балі в січні ц. р. пропали деяким паням їх торбинки з пудерничками, грішми та іншими дрібничками. Одній пані пропало навіть футро, але його підкинули назад, заки члени комітету почали урядувати з поліційними аґентами. Виявилося, що крадіж згаданих річей допустилися дві польські студентки університету: Данута П., донька власника кількох каменицъ і Славка П., донька добре ситуованого урядовця спіртового монополю, бо в їх течках знайшли крадені торбинки з дрібничками і грішми. В четвер 4. квітня ц. р., відбулася друга з черги розправа проти обох студенток у городськім міськім суді. Перша зізнавала як свідок мама підс. Данути П. Мама ввесь час плакала і запевняла, що доня перед кожною забавою була дуже схвильована, дуже мало їла та просто гинула за музикою і танцями. Вернувшися з балю, оповідала мамі про „жарт з торбинками", підкреслюючи, що він може написати багато здоровля. Другий свідок, батько підс. Славці П., зізнав, що його донька, вертаючися з балю, була дуже схвильована і гірко плакала. На його іронічне питання: „Ну, ти добре бавилася?" донька відповіла з плачем, що „скривдила" своїх батьків. Далі оповідала, що була підхмелена і забрала на балю гроші. На питання судді Криси свідок відповів, що виступав проти того, щоб його донька ходила на забави з недібраним товариством і тому дав їй лише півтора злотого на баль. Третій з черги свідок, Юлія Шайновська, зізнала, що її донька стрінулася на забаві з обома підсудними, які бавилися доволі добре. Бачила їх в буфеті в товаристві молодого мужчини, з яким пили алькогольні напитки і вже тоді були легко підхмелені. Оборонці просили лагідної кари з огляду на молодий вік підсудних, невеликий життєвий досвід, мотивуючи тим, що засуд за крадіж був би однозначним з цивільною смертю для молодих студенток. По розправі суддя Криса засудив обі студентки по два тижні арешту з припиненням кари на два роки. В мотивах суд підкреслив злу волю підсудних, які пішли на забаву з течками. Одночасно взяв під увагу молодий вік, дотеперішню некаральність і тому виміряв їм низьку кару. Польська преса реферувала їх розправи спокійно і без ніяких коментарів.

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА ПРОТИ МАДЯРСЬКОГО ЯРМА

БРАТИСЛАВА (Словаччина). — Телеграма зо Словаччини до часопису „Ди Ню Йорк Таймс" доносить, що в Карпатській Україні нема спокою. Та вісті, які передає ця телеграма, взяті зо словацьких урядових комунікатів, тому дораджуємо брати їх обережно.

Винятковий стан.

З тих повідомлень виходить, що в Карпатській Україні мадяри завели знову винятковий стан з военними судами. Мало це статися наслідком того, що на пограниччі була засідка на мадярський відділ, який здесятковано. В цілій Карпатській Україні переводять мадяри нові арештування, а арештованих віддають судам, або вивозять їх до концентраційних таборів.

Богослуження мадярською мовою.

Населення обурене новими розпорядками мадярської влади в справі церковних відправ. Вимагають, щоб у греко-католицьких і православних церквах читано Святе Письмо мадярською мовою. Це мало довести до того, що в одній місцевості всі люди вийшли з церкви підчас такого читання на знак протесту.

Опір гуцулів.

Далі кореспонденція подає, що найбільший опір стрічають мадяри серед гуцулів, відомих зо своїх сорокатих уборів, мистецьких деревляних виробів, як також зо своєї гарної будови тіла і великого завзяття. Це ті, які були для мадярів пострахом у 1918 році і які тепер ненавидять мадярів. Гуцули, читаємо далі, це ті, що мешкають у горах, у тій частині, де є перехід до України під Польщею і де є залізничий вузол, який давніше лучив Чехословаччину з Советами через Румунію.

І німці незадоволені.

Далі подає кореспонденція, що й німці, що живуть у Карпатській Україні, незадоволені з мадярської влади. Кажуть, що їм жилося далеко краще й свобідніше за Чехословаччини.

Повно вчителів-мадярів.

Мадяри завалили Карпатську Україну новими вчителями, що мають заступити давніх чеських учителів. Ті нові вчителі це самі мадяри, які не розуміють ні слова по українськи.

ДЛЯ ПОЛЯКІВ — ЦЕ ТІЛЬКИ РОБОТА НІМЦІВ!

ВАРШАВА. — Польська преса, передаючи відомості про те, що нарід Закарпаття ставить опір мадярському наїзникові, твердить, що цей опір є викликаний — Гітлером. Пише, що коли ще й тепер можна подибати в Карпатській Україні умундурованих Січовиків, то це знак, що Гітлер не покинув Карпатської України, та що він далі плянує похід на Україну. А що так є, подає польська преса, то видно це ще й з частих подорожей бувшого президента Карпатської України, о. А. Волошина, до Відня і Берліну.

ВИАРЕШТУВАЛИ „МАРКСИСТІВ".

ДАНЦІҐ. — Арештовано 20 осіб, що були давніше членами ріжних соціялістичних організацій. Приписують їм терористичну акцію, і то в користь Польщі. На випадок війни Данціґу з Польщею мали вони знищити ґазівні і збомбардувати мости та публичні будинки. Таке подає поліція. На їх слід впала поліція тому кілька тижнів, коли припадково стався вибух у домі одного робітника, наслідком чого згинули чоловік і жінка. Кажуть далі, що в цю справу має бути замішаний польський полковник Собоцінський, якого арештовано.

АНҐЛІЯ БОРЕТЬСЯ З ТЕРОРИЗМОМ.

ЛОНДОН. — Поліція має докази, що незабаром зачнеться нова хвиля ірляндського терору, який буде особливо жорстокий, якщоб вибухла війна, в яку Анґлія булаб умішана. Ось тому домагаються тепер чогось такого, чого не знає дотеперішня британська історія. Хочуть вкоротити славні анґлійські вольности в такий спосіб, щоби поліція могла без суду і відкликy вигнати з краю кожну підозрілу особу, що є навіть громадянином Великої Британії. І то навіть тих, що є британськими громадянами з уродження. Все це звернене до того, щоб зліквідувати терористичну акцію Ірляндської Республиканської Армії. Обчисляють, що коли перейде в парляменті цей законопроект, то відразу виселять з Анґлії яких 100 ірляндців, анґлійських громадян, які запідозрені в приналежности до терористичної ірляндської орґанізації.

ПРЕЗ. РУЗВЕЛТ І НІМЕЦЬКІ ЗБІҐЦІ.

ЛОНДОН. — Анґлійська преса стверджує, що у вересні відбудеться у Вашинґтоні конференція з представниками Комітету Евіяна у справі зорганізування допомоги збіґцям з Німеччини, що мусіли покинути край з расових і політичних причин. Іде про те, щоб цю справу остаточно вирішити. Конференція відбудеться на запрошення през. Рузвелта.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади вале іть посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ДАНЦІҐ

Буде війна через Данціґ, чи не буде? Отсе те питання, яке висить над Европою, чи навіть над світом, уже довгі місяці. Та по правді кажучи, та війна вже ведеться. Якби це було у часах до вибуху світової війни, то вже давно булаб виповіджена за Данціґ війна з усіми тоді вимаганими формальностями. Та тепер настали інші часи. Тепер воєн не виповідають, хоч їх ведуть літами. От в Еспанії билися довгий час, вояки гинули десятками тисяч, а війни ніби не було. Подібне, тільки на ще більшу скалю, діється тепер у Китаю, де воює Японія. І ніби нема війни на границі між Манчуком і Зовнішньою Монголією, а совєтські і японські воєнні звідомлення подають звіти про боротьбу і про погиблих. Подібного ще не видно в Данціґу чи на Поморю, хоч таке і там можливе. А навіть можна сказати, що з німецького боку йде підготова до такої війни. Але чи саме так буде, годі сказати і передбачити, бо тут інші обставини. Та одно є певне, а саме те, що ведуться явні приготування до справжньої війни. Бо є вже переведена того роду мобілізація, як у Польщі так і в Німеччині, що якби тільки десята частина з того була сталася перед світовою війною, вже булаб війна. Тепер такої формально виповідженої війни нема. І тому не гинуть люди фізично, як це буває у справжній війні й у справжніх боях. Але зате ведеться від довгого часу така війна, що змагає до економічного знищення противника, як і до того, щоб виснажити цілковито його нерви воєнним напруженням, вичікуванням війни, яка ніби може вибухнути кожного дня і кожної ночи. Це цілком новий спосіб війни, передше ніколи ніким не практикований. І коли мати це на увазі, то війна за Данціґ уже ведеться. Вона вже коштує величезні гроші. Вона вже потягнула за собою великанські нові зброєння. І вона вже коштує багато нервів.

Німеччина числить на те, що чим далі, тим її положення буде краще в тому розумінні, що світ переконається, що таки не варто зачинати нову війну за місто, яке є дійсно німецьким і якого населення дійсно хоче злуки з Німеччиною. Уже те, що Німеччина так довго протягає з прилученням Данціґу, вказує на те, що вона таки не хоче справжньої війни, а навіть, що вона такої війни боїться. І тому вона ледве чи таку війну зачне, а якщо забере Данціґ, то певно тільки тоді, коли буде переконана, що Англія і Франція таки війни за Данціґ вести не будуть. А що це останнє правдоподібне, видно найкраще по тім, що все повстають нові поголоски, що Англія посередничить між Польщею і Німеччиною, щоб їх погодити.

Що дійсно станеться, ніхто того нині не знає. Війна за Данціґ ведеться. Це певне. Питання тільки, чи прийде до збройного конфлікту на старий лад, себто до формального виповідження війни і до наступу армій. Та через сам Данціґ ледве чи це станеться.

ЗА ЗГОДУ: ПРАВДИВУ І ЩИРУ

За час свого довголітнього побуту в Америці наслухався я багато слів, а ще більше начитався про те, що нам треба згоди. І бував нераз свідком, як ту згоду будували і як її потім розбивали. Та про це розписуватись не буду, бо це річи добре відомі усім тим, хто цікавиться нашим народнім життям. Отже такої згоди, якої ми собі бажалиб, у нас нема. Та з цього не виходить, щоб до неї не змагати. Бо тяжко навіть припустити, щоби була між нами така людина, що є при здоровім розумі і має якусь любов до рідної справи, щоб вона не хотіла якнайбільшого скріплення сили нашої іміґрації й нашого обєднання. А вже здається є таки цілком неправдоподібним, щоб міг знайтися хтось такий, що відважившоб сказати, що такої згоди не бажає собі Український Народний Союз. Та знайшовся і такий...

ЦИГАНСЬКА МУДРІСТЬ.

Отже скрентонська „Народна Воля" написала чорне на білім, що згода була та що урядники У. Н. Союзу і редактори „Свободи" її розбили. Пише, що Український Робітничий Союз, Провидіння і Народна Поміч та їхня преса „найшли змогу спільно говорити і дійшли без більшого труду до рішення, що теперішня ситуація кладе на ті три організації важні громадські обовязки, від яких вони не можуть ухилитись". Але через У. Н. Союз і „Свободу" це все розбилось. Як це розуміти? Бо ніби була згода і нема...

Пишучи це, „Народна Воля" виходила мабуть з того заложення, що як придумає щось таке, що назве „основним фактом", а так вона це назвала, то загал у це вже тоді повірить. Вона думає, що загал повірить у її циганський підхід до цеї дійсно важної справи. Тому пише так, що „нема в ній правди, тільки в мене й у Бога трохи". Спитаюсь: Як міг У. Н. Союз і „Свобода" розбити „згоду" трьох організацій і їхньої преси, якщо вона дійсно була? Як можна представляти три запомогові організації, такі як У. Р. Союз, Провидіння і Народню Поміч та їхню пресу, за такі, що з одного боку вже погодились і рішили, що вони не можуть ухилитись від важних громадських обовязків, а потім „розбились" тому, що до цеї „згоди" не приступили У. Н. Союз і „Свобода"? Ниж ті три організації і їхня преса є нічим, чи вони не мають членства й змоги доконувати великих громадських діл, щодо яких погодились? Чи вони не мають діячів, провідників? Чи У. Н. Союз і „Свобода" можуть заказати їм спільно працювати, спільно вести велику політичну, збіркову, протестаційну чи пропаґандну акцію? І хто був би в нашому народі такий, що міг би поставитись проти такої обєднаної акції, веденої ось такими трьома організаціями і їхньою пресою, якби вони тільки схотіли дійсно спільно працювати? Хто міг би припускати, що знайдеться хтось серед десяток тисяч членства У. Н. Союзу, що був би противний такій спільній роботі згаданих трьох організацій? Навпаки, треба булоб сподіватися, що на урядників У. Н. Союзу спадуть громи на їхні голови за те, що не приступили до такої великої роботи! Ось і тому не поможе „Народній Волі" те, що вона намагається поширити серед іміґрації неправду про те, що У. Н. Союз розбив якусь згоду трьох організацій. Ні. Це неправда. У. Н. Союз тільки заявив, що це булоб для нього великою радістю, якщоб так сталося, що три запомогові організації і їхня преса дійшлиб до згоди. Та навіть у таку згоду він не вірить. І тому саме пробував заговорити до розуму, щоб не творити якоїсь нової облуди і нового блюфу в Америці, а тільки поволі довести наше організаційне життя до справжнього повного обєднання.

ЗА ЯКУ ПОЛІТИКУ?

Пише „Народна Воля", що У. Н. Союз не хотів творити ніякого спільного тіла, бо ніби він до політики не мішається. Це також циганський підхід. У. Н. Союз ніколи не відтягався від участи в громадськім житті і від допомоги визвольним змаганням нашого народу. Як в одній так і в другій справі він вів перед і був прикладом українського патріотизму. І так є тепер. У. Н. Союз не хоче тільки без потреби набирати на свою голову повно таких клопотів, з яких ніякої користи нема, а є тільки шкода для організації, а точніше для її майна. Життя наше поширилося. Тепер вже є кому боротися з „шарлатанством", „спекуляцією", „безконтрольною фальшивою інформацією", зо „станом анархії і безконтрольности" та іншими „нездоровими явищами", як це підносить „Народна Воля". Тому ця боротьба не мусить відбуватись коштом міліонового майна У. Н. Союзу, на яке чигають саме ріжні „шарлатани" і „спекулянти". І тому не треба бути У. Н. Союзові разом з трьома іншими запомоговими організаціями якимсь „аеропаґом", якоюсь особливою поліційною владою, як цього собі бажали на конференції в Філядельфії 21. червня, бо така „влада" мусілаб встрявати у ріжні такі погані справи, які пахнуть в Америці „лайблями". Ми розуміємо становище „Народної Волі", бо це вона сама стільки завинила, що тепер існує в Америці, як вона каже, „стан анархії й безконтрольности". Розуміємо її нечисту совість, бо це вона так завзято й постійно поборювала змагання от хочби „Обєднання" до заведення контролі над збірками на народні цілі. І то поборювала це тоді, коли в „Обєднанні" були всі запомогові організації й газети, крім Українського Робітничого Союзу і „Народної Волі". Але, на жаль, те, що вона тепер хотілаб зробити для направи цього, не дає ніякої запоруки, щоб з цього могло вийти щось путне. У. Н. Союз не хоче бути ніяким „поліцаєм" над Обєднанням, О.Д.В.У., Обороною України, Союзом Українок Америки, Українським Золотим Хрестом, Січовою Організацією, Обороною Лемківщини, Лігами Української Молоді, Союзами гетьманців і так далі. Не хоче вмішуватись у те все, що ті організації ріжнить і вирішувати справи як „найвищий громадський авторитет", поставлений згори чотирма запомоговими організаціями. Не вірить, що таке насильне вмішування оздоровить наші відносини і вийде нашим запомоговим організаціям і його членству на добре. І це є та причина, чому, як пише „Народна Воля", У. Н. Союз на нарадах у Філядельфії „натягнув свій асекураційний уніформ". Так, він натягнув, бо він є обовязаний стерегти майна своїх членів і не наражувати його. Та ще в такому випадку, коли нема на те найменшої потреби. Бо коли йде про те, щоб У. Н. Союз виступив в обороні якоїсь народньої справи, щоб він відізвався до нашої іміґрації у якійсь важній справі, то У. Н. Союз завжди готовий зійтися з усіми народніми організаціями і спільно з ними говорити, але говорити про якусь важну справу. А як У. Н. Союз ставиться до згоди, то видно по тім, що він заявився за потребу висунути в Америці негайно ту справу, яку вважає найважнішою, коли йде про добро і розвиток нашої іміґрації в Америці. А є нею: злука всіх чотирьох запомогових українських організацій в одну. Те він заявив, при тому стоїть і від того не відступить. І це є те, що є в душі кожного справжнього українця і кожної справжньої українки в Америці, й що веде до дійсного кращого завтра американської України.

М. Мурашко.

МАНДРІВКИ СІЯМСЬКИХ ПТАХІВ.

Сіямські птахи відбувають троякі лети замість одного, зимового, як наші птахи. Крім звичайних мандрівок у північнім чи полудневім напрямку вони відбувають також дощеві мандрівки і голодові. Дощеві мандрівки завдячують свою назву тому, що підчас пори дощів у Сіямі, що заступає там зиму, птахи покидають підмоклі околиці і відлітають до сухіших. Голодові мандрівки бувають спричинені посухою; птахи висилають тоді наперед малі гуртки вистежувачів, що знаходять місцевості, де багато поживи. За першими стежами летять міліони інших птахів. Такі мандрівки характеристичні для голубів і папуг.

Молоде подружжя.

— Кохана! Твоє печиво мені зовсім не смакує...

— Ні, то ти не маєш смаку. В куховарській книжці стоїть чорне на білому, що воно смакує знаменито...

Л. Сахер-Масох.

ТЕОДОРА

(Румунське оповідання).

Одного хмарного дня у листопаді ввійшов до Теодори Василь барон Андор і сказав, що віддає її. Не було воно нітрохи веселіше від того хмарного осіннього дня.

Теодора була сільська дівчина, навіть дуже гарна, як узагалі жінки, що походять від давніх римлян. Барон зазнайомився раз із нею підчас танцю у коршмі. Дав їй шнур великих червоних коралів, до того фальшивих і відразу здобув її серце. Дав їй теж лісочку шмінки, яку купив у крамаря, бо знав, що справить їй цим велику радість. Жінки, навіть селянки, люблять такі річи.

Пізніше давав їй барон іще більше дарунків. Небаром стала вона вередлива, наче дочка якого багатого боярина. І тоді — як її відвідав барон, виглядала гарно — наче княжна.

Сиділа на дорогому турецькому дивані (отомана) в куті кімнати. На ногах мала червоні, золотом гаптовані пантофлі. На плечі закинула кожушок, багато нашиваний. Зпід хвилястого чорного волосся визирало лице гарне, одначе строге, очі блискучі, пронизливі.

До барона не відзивалася ні словечком, не грозила нічим, не просила ласки; хоч думка, що може знову стати мужичкою, була для неї страшна.

— Отже — перехопував барон — нема ради. Я вишукав для тебе найбагатшого мужика з усього села, Боґулеску. Дам тобі гарне віно та сподіюся, що матимеш розум, Теодоро!

І справді виявила вона більше второпности, ніж барон сподівався. Слухала мовчки й була занадто горда, щоби щось відповісти. Коли барон нахилився над нею та поцілував у чоло, всміхнулася навіть, та це була усмішка холодна, вимушена й неприродна.

Щойно, як барон відійшов, зірвалась, перебігла кімнатою, відчинила вікно на сумовиту околицю й дивилася довго, довго в далечінь, потім припала навколішки перед образом Матери Божої, перед яким палахкотіла бліда лямпочка, та стала молитися, заливаючися ревними сльозами.

*

Боґулеску взяв її, бо оплатилося. Дістав пару гарних коней, дві корови, пятьдесять овець і трохи готівки, меньше більше стільки, скільки барон через ніч міг спокійно програти. Та це для румунського мужика був гарний маєток.

На весіллі жартували собі з нього і з неї. Мала стати бароновою, і не хотіла. Тепер буде пасти гуси, як кожна інша, говорили баби, а навіть можна було почути злобні замітки. Одначе Боґулеску не журився тим. Він думав про віно, яке принесла йому жінка, все інше його не цікавило. Про кохання між обома не було й мови, ба навіть привязання. Тож годі було віщувати цьому подружжю щастя, головно, коли Теодора стала ще більше рівнодушна, коли барон Андор оженився з гарною дівчиною зо столиці.

Ніхто не здогадувався, які терпіння переходила Теодора. Від тяжкої праці відвикла, не могла теж вдоволитися простим мужицьким харчем. Одначе переносила те все мовчки та вянула з дня на день і на лиці бліда, як сухітниця. Всю зиму сиділа від ранку до вечора при ватрі, вдивлялася в вогонь, думала.

Як настала весна та треба було забратися до праці на полі та в городі, а Теодора майже не витягала рук із кишень запаски, Боґулеску втратив терпець. Прийшло йому це настільки лекше, що добре підпив собі, щоби мати більше відваги забратися до „баронової", як її прозивали в усьому селі.

Впав у хату та скрикнув:

— Чи ти вже виспалася? Візьмешся до праці, чи маю присилувати тебе до того батогом, як худобину!

— Ти пяний — відповіла Теодора й не рушилася з місця.

Пяний Боґулеску прискочив до неї, щоб побити її, та... в цюж мить Теодора зірвалася, станула напроти нього готова до оборони. Очі її заіскрилися. Переляканий чоловік подався назад, пробурмотів кілька невиразних слів і вийшов нишком із хати, бо признав себе переможеним. Одним лише потішував себе, а саме, що лінива жінка помре небаром. Всі думали, що вона довго не поживе, бо має сухоти.

Та небаром сталося інакше, ніж люди сподівалися. Раз, під осінь, привезли на возі з лісу неживого Боґулеску. Смерека, що її зрубував для барона, придавила його й убила на місці.

І нараз Теодора змінилася зовсім. Не була вже така сумовита, задумчива, лінива й рівнодушна. Молода вдова показалася нараз сильною, господарною.

Вела господарку тепер сама, виходила до праці перша, а верталася остання — гарувала за трьох. Люди в селі дивувалися, що це сталося. Наче наперекір їм господарство зацвіло наново, поле зародило, худібка ховалася гарно, хата й обійстя виглядали охайно. Та найважніша зміна зайшла з самою господинею. Видужала небаром зовсім. Небаром молода вдова перевищала красою всі сільські красуні.

Небаром молодою вдовою зацікавилася вся околиця. Залицялося до неї багато парубків. Та вона кожному сказала, що вдруге не думає віддаватися.

Та рівночасно парубки, що зїздхали до неї крадьки, відчували якусь дивну тривогу перед тим „гарним чортом", як її загально прозивали. Головно ж подивляли її, коли в гарному кожушку, коралях і червоних чобітках ішла до церкви в неділю, горда й неприступна.

В тих часах барон Андор показувався у свому маєтку дуже рідко. Перезимував із жінкою в Парижі, літо провів у купелях. Колиж вкінці зявився з жінкою у дворі, окруженому великим парком, то майже ніхто їх не бачив. У таких умовинах барон і Теодора не бачилися цілими роками.

Нараз розійшлася вістка, що барон значну частину свого маєтку прогуляв і що тепер довгий час сидітиме вдома. Вістку цю приняла Теодора зовсім спокійно, та коли раз стрінула барона на дорозі, лице її почервоніло, серце забилося голосніше. Їхала саме до міста на ярмарок, сиділа на коні з батогом у руці, а барон їхав на коні. Приглядався до неї пильно, та пізнав щойно, як розминулися.

— Теодоро! — кликнув. Зупинилася і обернулася на сідлі.

— Чого хочете від мене, пане?

— Спитатися, як тобі живеться.

— Вас повинно це мало обходити.

— Виглядаєш дуже добре.

— Я Богу дякувати здорова.

Говорила від нехочу, всміхалася, потім, не ждучи на дальші питання, вдарила коня батогом і пігнала далі.

*

На другу весну вибухла ре-

З ДНЯ

ЕКОНОМІЧНІ ЗАКРУТИ.

Так є, що комуністи завзято піддержують президента Рузвелта і його економічну політику. Чому? Чи президент того хоче?

Президент має цілком відмінні цілі від тих, що мають комуністи. Його політика, названа збірно „новим розділом”, прямує до того, щоби при помочі державних, згори плянованих будівель і робіт, а також при помочі безпосередніх грошевих піддержок безробітним підтримати перетомлений капіталістичний устрій штучно. А це, зрозуміло, не може бути ціллю комуністів.

ЧОМУ ПІДДЕРЖУЮТЬ ПРЕЗИДЕНТА КОМУНІСТИ?

Комуністи, піддержуючи президента, мають свої власні цілі на увазі: вони переконані, що хоч президент одною рукою піддержує капіталістичний лад, то другою рукою, шляхом податків і державної конкуренції, відбирає йому потрібні соки й штовхає його до загибелі.

З тих то причин комуністи приплескують президентові і піддержують його. Гуманітарні заходи президента їм байдужі. Їм не в голові поміч безробітним; не дбають вони, чи хтось терпить голод, нужду. Навпаки, з їх комуністичного боку це навіть краще, як люди незадоволені. Бо чим більше незадоволення, тим більше можливостей на переворот і на захоплення ними влади. До того комуністи готуються; до того вишколюють у Москві спеціяльних провідників, як це виявилось на переслуханні комітету Даєса.

ДО ЧОГО ТЕПЕРІШНЯ ПОЛІТИКА МОЖЕ ДОВЕСТИ?

Треба зазначити, що в обличчі міліонів безробітних і тої нужди, яку безробіття викликує, президент розумно і людяно поступає, коли шляхом державних підмог і „Доблю Пі Ей” старається дати людям змогу заробітку. Проти нього ніхто не може виступати.

Та з другого боку треба собі ясно здавати з того справу, до чого воно може дійти; вже хочби тому, щоб заздалегідь приготовитись до змін. Так виглядає, що теперішня економічна політика може довести або до цілковитого фінансового банкротства Злучених Держав і вслід за тим до великої економічної руїни, завершеної цілком відмінним політичним режімом, або до контрольованої економічної (а почасті і політичної) господарки, трохи подібної до тої, що є вже нині в деяких чужих корпоративних устроях. Закон про взаємовідносини праці, закон висоти плат і годин праці, контроля цін і урожаї — це все кроки до контрольованої економіки.

ЩО БУДЕ ДАЛ?

Зрозуміло, що важко точно передбачити, що буде далі. Проте, мимохіть кажучи, культурні люди стараються вдумуватись у будуччину і таки її відгадати. Навіть хоч би мали у здогадах помилятись. Лиш маленькі уми тремтять на думку помилкової діягнози.

Нині уряд задовжує край. Одночасно запускається до промислу, будує державні підприємтва і в той спосіб податками підтинає силу приватних підприємств; а до того за гроші, стягнені з тих підприємств, годує державні підприємства, які з черги роблять конкуренцію приватним.

Те, що нині робить уряд, є ступневим впроваджуванням соціялізму.

ЗАВЕРШЕННЯ УСТРОЮ.

Ставши по волі, чи по неволі, на шлях соціялізації, теперішній американський уряд мусітиме ним далі ступати й під свій заряд, а навіть посідання, загортати одну економічну галузь за другою. Це й недавно отверто ствердив один із співробітників Рузвелта, Берл.

Виринає питання, яку форму остаточно прибере американський устрій. Так виглядає, що економічну контролю і соціялізацію він уже нині починає опирати не на інтернаціоналізмі, тільки на відродженім американськім націоналізмі, що на початку зазначує себе ворожнечею до чужих „ізмів”.

Можна вважати за певне, що той устрій не буде називатись „фашизмом”, але „демократією”. Але щодо змісту — залишається великий знак питання.

Рузвелт недавно заявив, що робітники на „Доблю Пі Ей” не сміють страйкувати, бо вони працюють для держави. Що буде, коли під заряд держави підуть усі вирібні електрики і ґазу, всі залізниці, банки, і т. д.? Чи заборона страйку це демократична прикмета?

Ті, що бояться цих змін, хай повернуться обличчям у властивий бік. Стихія натискає цілком з іншого боку, і то навіть проти волі тих, що ніби стоять при її кермі.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ТРЕБА ПРАЦІ, А НЕ РУЇНИ.

Як можна було надіятись, редактор гетьманського часопису „Наш Стяг” відповів на мій допис „Схаменіться” усім, а не тим, на що треба було відповісти. Бож ціль мого допису була цілком невинна: заговорити до серця і розуму тих, у чиїх руках є „Наш Стяг”, щоб спинили братовбивчу боротьбу і перестали зогиджувати українські визвольні змагання, добачуючи всюди, де нема гетьманства, тільки погане й чорне.

Ніколи не мала я ніяких претенсій на передові місця. І не маю їх тепер. Від малих літ брала участь у тій праці, що її називаємо громадянською, але стислою політикою не займалась, бо годі всім нею займатись. Ніколи не визнавала засади „моя хата з краю” і не визнаю її тут, коли прибула з краю до Америки й інтересуюся по своїй спромозі усіми проявами нашого життя. Помагаю нашій справі так, як можу. А коли мені яка ґазета помагала в уладжуванні виставки нашого народнього мистецтва, то це хіба роблено не ради мене, а радше ради доброї цілі, бо дохід з вистави ішов на допомогу Музеєві Визвольної Боротьби у Празі. „Наш Стяг” робить з мене великого ворога гетьманців. Але тут іде про що інше: про культурне редаґування четьманського часоп. „Наш Стяг”! Гетьманського руху ніколи не поборювала, а тільки вимагала, щоб і той рух виходив на добро, а не на шкоду українській справі. Тому й апелювала до гетьманців в імя людяности і культурности.

Те, що „Наш Стяг” мене лає і всяко називає, мене не дивує, бо таких лайок і грубошкірих висловів у „Нашому Стягу” завжди повно. На те все відповідати не буду, ні не буду виправдувати себе. Бо нам не треба лайок і відповідей на лайки, а тільки корисної праці. Ось це хай собі запамятає „Наш Стяг”, якщо думає працювати для України в Америці, а не її руйнувати.

Анастасія Кочан,
Джоліет, Ілл.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА”.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Піврічний мітинґ Бр. св. Арх. Михаїла, від. 90., відбудеться сейчас по Сл. Божій, 23. липня. Кожний член має явитися обовязково. Контр. комісія здасть звіт за 6 місяців, Члени мають вирівняти свою належитість. Є багато справ до полагодження. Нам уже навкучило шемрання по вулицях; прошу і напоминаю прийти на мітинґ, а там почуєте, чи так справа є, як ви собі думаєте. Проситься родичів вписувати свої діти до У. Н. Союзу. — З. Волчанський, предс.; І. Надич, кас.; І. Чепа, мол., секр.

— Як посварити партнерів оси між собою?

— ?

— Віддати Корсику й Туніс, — але... Гітлерові.

волюція. Селяни збунтувалися проти панів, користаючи з неспокоїв у всій Европі. Мужчини йшли в гори, де найчастіше під проводом опришків творили ватаги. Небаром над цілим краєм заясніла воєнна заграва. Нападали на двори, вязнили й убивали шляхту, грабували майно, палили будинки.

Барон Андор вислав жінку наперед і саме приготовлявся до виїзду, як до двора надтягла ватага збунтованих селян. Даремне старався барон рятувати втечею через парк. Відшукали його та привели на подвіря. Коли інші грабували, що попало, проводирі радили, яку придумати кару схопленому панові.

Нараз зявилася перед ними Теодора.

— Що хочете зробити з дідичем? — спиталася.

— Пімститися на ньому, — відповіли їй.

— Коли так, то подаруйте його мені. Він нікому не заподіяв більшої кривди, ніж мені, тому покараю його так, як на це заслужив.

Мужики з села, що вже приготовилися були покарати смертю дідича, вдоволилися таким предложенням.

— Хай собі забере його — казали — то ще прикріше буде для нього.

— Візьми собі його — рішив провідник.

Теодора відіпняла скоро мотуз, яким була оперезана, та звязала ним баронові руки ззаду.

— Так, — промимрила — тепер будемо мати весілля.

При цих словах штовхнула дідича пястуком у плечі та підганяла прутом, що його виломила з тину. Андор слухав її рівнодушно, сумно, з похнюпленою головою. Бо знав, що нема рятунку, що в цієї страшної жінки не здобуде нічого ні просьбою ні грозьбою. Цеж були часи революції, коли не обовязували закони. Не сподівався теж, що зворушить цю гадюку чимнебудь.

Коли привела його до порога своєї хати, зупинився і сказав:

— Коли хочеш убити мене, то не зволікай. Зроби це зараз.

— А ти вбив мене відразу? — спиталася злобно — ха, ха, ха! Ти волів убивати мене помало, а коли я сьогодні живу, то це зовсім не твоя заслуга. Мусиш умерти, одначе помало, як перейдеш усі ті муки, які ти мені завдав, ти бузувіре!

З цими словами пхнула його до курника та засунула засуву.

Тут лежав нещасник на вязці соломи, поки повстанці не вийшли з села. Потім відчинила двері і витягла дідича з тієї вязниці. Парубок вивів зо стайні вола та став запрягати до плуга. Теодора привела свого вязня та запрягла його разом із волом.

Запряжений до плуга барон зовсім не противився, бо знав, що тим іще нашкодив би собі, а так може трапиться нагода до втечі. Тому піддався, а Теодора схопила батіг і... нумо орати!

Вмить зібралося збіговище цікавих, що стали насміхатися з нещасливого. Кожний мав щось сказати своєму бувшому панові.

Після трьох днів такого орання барон зовсім опав на силах. Четвертого дня впав на ріллі та простогнав:

— Далі вже не можу; хочби хотів, не можу.

Та вона вдарила його кілька разів батогом, тож нещасник напружував усі сили, щоби подолати всі муки. Коли на другий день запрягла його знову до плуга, впав до її ніг і став просити милосердя.

— А ти милосердився надо мною? — відповіла та запрягла його до плуга самого.

Ледви виорав кілька скиб, впав наче мертвий. Жорстока жінка гнала його батогом далі, не помогло.

— Теодоро, змилосердися надо мною! — стогнав, а з рота бухнула йому кров.

Теодора взялася за підбоки та приглядалася до нещасного із звірською злорадністю.

— Вмираю, — стогнав баронн.

— Добре, — сказала глумливо — здихай під голим небом, як худобина, а Бог скорше простить тобі.

— Чому так страшно ненавидиш мене? — спитався, напруживши останки сил.

— Бо я занадто любила тебе.

Андор хотів щось відповісти, одначе не вспів зібрати сил. Вмер.

Теодора приглядалася до нього хвилину, потім вернулася спокійно додому, взяла рушницю й вийшла з села, щоби пристати до повстанців.

Після упадку повстання оповідав один бувший опришок, який вернувся на рідний загін, що бачив, як Теодора в сутичці згинула від ворожої кулі.

Може воно було правда, бо відтоді слух про неї загинув.

Муринська льоґіка.

Анґлійський місіонар повчає чорних мешканців у Ніґерії.

— А коли будете жити побожно й праведно, то по смерті підете до раю!

— Не хочемо йти до раю!

— Якто? Чому?

— Бо колиб у раю було дійсно так добре, то він давно вже був би анґлійською кольонією.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СКРЕНТОН, ПА.

На поміч збігцям з Карпатської України.

Заходом відділів та клюбів Укр.-Американської Стейтової Федерації повітів Лузерн, Лакавана та околиць найнято на 3-го вересня ц. р. „Раки Ґлен Парк". На той день управа стейтової організації рішила влаштувати в томуж парку своє підприємство.

Останні події в рідному краю, а особливо жахливі вістки про недолю наших братів з Карпатської України, вплинули на зміну цієї постанови.

Управа стейтової організації на своїх останніх зборах рішила передати прихід з підприємства в користь збігців з Карпатської України. Вониж такої помочи конче потребують і ніхто інший крім нас, американських українців, їм тої помочи дати не може.

Супроти цього управа стейтової організації рішила передати це підприємство в руки і під контролю всього українського загалу з тих двох повітів. Щоб це перевести в діло, рішено віднестися до всіх місцевих українських організацій, світських, церковних і запомогових, із закликом вислати на наступні збори своїх представників. На тих зборах вибереться заряд на підприємство, уложиться програму і поділиться працю.

Щоб дати можність якнайширшому загалові взяти участь у нарадах, рішено скликати окремо підготовні збори в Скрентоні, Тейлорі, Олифанті, Вилкс Бері, Нантикок і в інших місцевостях, де зайде потреба. Про час і місце зборів буде проголошено в ґазеті.

Збори в Скрентоні відбудуться в суботу, 22-го липня, в годині 7-мій вечором, в домівці Українського Клюбу при Вест Лакавана Евеня.

За Тимчасовий Комітет повіту Лакавана:

Демко Хомин.

ПРОЩАЛЬНИЙ ПОЦІЛУНОК.

Деніел Нов, 39 літ, жертва одної з бійок на страйковім терені в Гарляні, Кентокі, прощається зо своєю жінкою в шпиталі. Він умер пізніше з кульковоі рани в черево. Це друга жертва з найновіщих бунтів.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ҐЕРІ, ІНД.

З ювилею на визвольну боротьбу.

З нагоди срібного весілля Андрія й Антонії Цебак їх приятелі з Ґері і Шікаґа справили їм у суботу, 1. липня, в домі п. Г. Лавровського несподівану забаву. На тій забаві староста виголосив дуже гарну промову, в якій підніс заслуги ювилятів за побажав їм усього найкращого. При тій нагоді гості не забули і про народні потреби та зложили на визвольну боротьбу по $1: І. Кравчишин, А. Цебак, П. Чубатий, І. Жук, А. Дісенко, Марія Вробик, Г. Лавровський, А. Допиряк, С. Клиса, П. Стечик; Загутинець 50 ц.; по 25 ц.: пані Загутинець, І. Лавровський; дрібними 20 ц. Разом $12.20, які вислано через Обєднання на призначену ціль.

Іван Кравчишин.

—o—

ТОНТОН, МАСС.

З поминального богослуження на народні цілі.

В місцевій укр. прав. церкві відправлено поминальне богослуження за померлих родичів п. К. Сідзінського. Богослуження відправив місцевий парох о. Г. Бойко. Притім о. парох виголосив принагідну проповідь, у якій згадав про положення в старім краю, про переслідування ворогів нашого народу. Зокрема згадав про ті муки, які завдають нині мадяри українським Січовикам, і про ту руїну, яку вони нанесли Карпатській Україні. Притім закликав приявних, щоб замісць вінна на могилу зложили жертви на інвалідів та ранених Січовиків Карпатської України. Збірка принесла $11.85. Водночас місцеве Товариство ім. Т. Шевченка, від. 122 УНС, виплає з коляди $17, що творить суму $28.85. Ці гроші вислано через Обєднання з розділенням на такі цілі: на ранених Карпатської України $17, на українських інвалідів світової війни $6, на Рідну Школу в старім краю $5.85.

ЗА УРЯД 122 ВІД. УНС.:
Н. Семеґен, предс.
А. Проніцький, кас.

В маґістраті.

Інтересент підійшов до віконця й подав папери. Урядовець був дуже ввічливий і тому інтересент почав з ним розмову:

— А працюєте до третьої? — питається урядовця.

Урядовець заперечив кивком голови й додав:

— Ні, в нас не працюється. Це не фабрика.

— То до котрої години ви тут заняті?

— Я зовсім не занятий.

— Як так, то що ви тут пишете?

— Нічого не пишемо.

— Ну, то що ви взагалі тут робите?

— Урядуємо.

Пяний і не дурний.

Пяному впала шапка з голови, а він дивиться на неї і каже сам до себе: Не дурний я тебе підоймати, бо як підойму, то самий упаду, а ти мене не піднїмеш. Сиди, до дідька, в болоті!

Що лекше?

Коли славного англійського поета Мільтона запитали, чому в деяких державах 14-літний князь може вже справувати владу, а женитися може щойно в 18 році, відповів:

— Лекше є володіти державою, як одною жінкою.

По святах.

По святах пан Х. перед поворотом додому, маючи намір привернути свою голову до нормального стану, вступив до фризієра.

— Ог-ог-олити! — ґикається, випивши над міру алькоголю.

Ледве сів у фотелі, відразу починає спати. Фризієр його будить.

— Алеж, пане, коли маю вас голити, то ви мусите піднести голову догори.

— Як так, то острижіть мене — промовив пан Х. і заснув.

Погані люди.

Перший: — Ти знаєш, що кум догадується, що ти в нього коняку вкрав!

Другий: — Здогадується? Як може він таке догадуватися, коли я коня не вкрав. Взяв тільки уздечку, а кінь за уздечкою сам пішов.

Перший: — Всетаки він каже, що кінь є у тебе.

Другий: — Ну, то чому він не забере собі коня?

Перший: — Він каже, що пожде, щоб кінь трохи підгодувався в тебе...

Другий: — А щоб його! Ось які тобі свинуваті люди сьогодні!

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН І СЛОНОЛЮДИ

(34)

Спайк попровадив своє товариство в густий ліс і там звелів усім заховатись та сидіти тихо, в надії, що дивні люди пройдуть мимо. Він стискав у долоні рушницю і готов був уразі потреби її вжити. Та понад усе він побоювався, щоб хтось із його товариства не зрадив їх усіх криком.

Тимчасом голоси приближаючихся людей кріпшали. Це збентежило Спайка, бо з тих голосів виходило, що ці дивні люди наступали просто на те місце, в якім заховався Спайк зо своїм товариством. Де було втікати? Ліс був дуже вузький і не було куди в ньому заглиблятись.

Оглянувшись довкруги, Спайк звелів рятуватися втечею. Попереду біг сам Спайк, за ним чорні, Ґонфаля і Трол. Ґонфаля нерадо втікала. Врядигоди вона оберталася, щоб упевнитись, хто це ті невідомі люди. Вона завважила, що ті люди мали на увазі львів... Це дивно збігалося з тим, що говорили чорні.

Львів держали на увазі чорні слуги. Але за львами ступав з тузин білих воїнів, одягнених у гарні лицарські строї. Вони мали біля пояса мечі, а в руках держали довгі списи. Один із них біля боку носив людську голову. Від цього виду Ґонфаля дістала дивне почуття.